

6. Shevchuk O.A. Kontrol' efektyvnosti vykorystannya byudzhetykh koshtiv [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/e-journals/eui/2012_2/pdf/12soavbk.pdf.

7. Kazyuk Ya.M. Derzhavne upravlinnya byudzhetnyy resursamy v umovakh detsentralizatsiyi [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: http://virtuni.edutsation.zp.ua/info_tspu/sites/default/files/avtoref_Kazyk.pdf.

Рецензент: Боголіб Т.М., д.е.н., професор, декан фінансово-гуманітарного факультету, ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»

01.03.2017

УДК 330.112

Буздиган Марія

СУТНІСТЬ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ У СИСТЕМІ ПОНЯТЬ ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА

У статті досліджено погляди науковців на розуміння сутності ділової активності. Розробка актуального підходу до визначення ділової активності неможлива без аналізу провідних підходів. Структуровані підходи до визначення ділової активності в залежності від рівнів розгляду поняття (на рівні індивідуума, макро- і мікрорівні), що особливо актуально при оцінці підприємницької діяльності. Аналіз діючих підходів до визначення ділової активності дозволив виявити причини такого широкого різноманіття визначень. Проведено порівняння понять «ділова активність», «ринкова активність» і «економічна активність». Запропоновано авторський підхід до визначення поняття «ділова активність підприємства», розкриті його характерні ознаки та їх єдність в його забезпеченні. Також в статті обґрунтовано необхідність розгляду ділової активності в якості процесу розвитку можливостей підприємницької діяльності.

Ключові слова: ділова активність, економічна активність,

ринкова активність, сутність ділової активності, комплексне поняття ділової активності, ознаки ділової активності

Буздыган Мария

СУЩНОСТЬ ДЕЛОВОЙ АКТИВНОСТИ В СИСТЕМЕ ПОНЯТИЙ ЭКОНОМИКИ ПРЕДПРИЯТИЯ

В статье исследованы взгляды ученых на понимание сущности деловой активности. Разработка актуального подхода к определению деловой активности невозможна без анализа ведущих подходов. Структурированы подходы к определению деловой активности в зависимости от уровней рассмотрения понятия (на уровне индивидуума, макро- и микроуровне), что особенно актуально при оценке предпринимательской деятельности. Анализ действующих подходов к определению деловой активности позволил выявить причины столь широкого многообразия определений. Произведено сравнение понятий «деловая активность», «рыночная активность» и «экономическая активность». Предложен авторский подход к определению понятия «деловая активность предприятия», раскрыты его характерные признаки и их единство в его обеспечении. Также в статье обоснована необходимость рассмотрения деловой активности в качестве процесса развития возможностей предпринимательской деятельности.

Ключевые слова: деловая активность, экономическая активность, рыночная активность, сущность деловой активности, комплексное понятие деловой активности, признаки деловой активности

Buzdygan Mariia

THE NATURE OF BUSINESS ACTIVITY IN THE TERMS OF BUSINESS ECONOMICS

In the article the views of academics on understanding the nature of business activity are considered. The development of contemporary approaches to the definition of business activity is impossible without

analysis of the leading approaches. It is structured approaches to the definition of business activity in subject to the levels of review of the concept (at individual level, on macro and micro levels), that is especially important in assessing business. Analysis of existing approaches to defining entrepreneurial activity has allowed identifying the reasons for such a wide variety of definitions. It is made comparisons between the concepts of "business activity", "market activity" and "economic activity". It is offered the author's definition of the notion "business activity of the enterprise" and its characteristic features are determined. Also in the article the necessity of consideration of business activity as the process of development of business opportunities.

Keywords: business activity, economic activity, market activity, the nature of business activity, the complex concept of business activity, the features of business activity

Постановка проблеми. Нестабільна економічна ситуація, необхідність гнучкого та постійного реагування на зміну попиту на ринку товарів та впровадження у виробництво нових конкурентоспроможних ідей створили об'єктивну необхідність дослідження ділової активності суб'єктів господарювання. Ділова активність дозволяє підприємствам реалізовувати потенціал росту та досягнення ринкового лідерства. Саме тому потреба в розумінні цього поняття для прийняття ефективних управлінських рішень є актуальною проблемою будь-якого підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Визначенню сутності поняття «ділова активність» присвячено величезне різноманіття наукових праць вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів. Багато економістів сучасності вивчали ділову активність як на мікрорівні, так і на макрорівні. Праці Турило А. М., Вчешної І. С., Гарасюк О. А., Шеремета О. О., Мец В. О., Куриленко Т. П., Леоненко Є. А., Пугачової М. В., Кірейцева Г. Г., Кухарєвої О. О., Корнеєва М. В., Марченко О. І., Беляєвського І. К., Хелферт Є., Мойсеєвої Н. К., Конишевої М. В., Банк В. Р., Банк С. В., Тараскіної А. В., Раїцького К. А., Подольської В. О., Яріш О. В., Кіндрацької Г. І., Білик М. С., Загороднього А. Г., Остапкович Г. В., Краюхіна Г. А., Прикіна Л. В., Аніскіна Ю. П., Коваленко Л. О. та Ремньової Л. М., Заїкіної О. О., Бурого С. А., Цал-Цалко Ю. С.,

Соловйової-Саравді Ю. В., Доскалієвої Б. Б. та ін. посприяли поглибленому вивченню та розумінню ділової активності як окремої ринкової категорії.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проблема дослідження сутності поняття ділової активності не знаходить необхідного відображення в вітчизняній та зарубіжній літературі. Спостерігається неузгодженість підходів до визначення сутності поняття «ділова активність», відсутність єдиного розуміння, дискусійність більшості теоретичних положень, які потребують подальшого вивчення.

Постановка завдання. Метою статті є узагальнення теоретичних підходів до визначення поняття «ділова активність», обґрунтування доцільності її дослідження, уточнення змісту та місця у характеристиці стану господарської діяльності. На основі отриманих результатів дослідження вдосконалення сутності даного поняття, розробка та виділення характерних ознак, що розкривають термін «ділова активність» з точки зору його комплексності та багатоаспектності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Необхідність забезпечення високого рівня конкурентоспроможності, інвестиційної привабливості, результативності підприємств для того, щоб виживати в умовах сучасності, обумовили важливість вивчення поняття «ділова активність». Проведення дослідження теоретичних аспектів поняття «ділова активність» доцільне із урахуванням вже наявних підходів вчених до його визначення.

На сьогоднішній день існують ствердження, що ділова активність представлена з трьох позицій: країни чи регіону (макрорівень), господарюючого суб'єкта чи підприємства (мікрорівень), індивідуума, тобто окремої людини.

З позиції індивідуума Турецька Г.В. пропонує таке визначення ділової активності – самооцінка реалізованості життєвих планів відносно роботи й родини, самооцінка своєї успішності в цих сферах, рольове перевантаження й стратегії її подолання, переваги у виборі стратегій самопрезентації у діловій і міжособистісній взаємодії, суб'єктивні переживання почуття провини перед близькими по приводу свого залучення в роботу тощо [16, с. 69].

В «Сучасному економічному словнику» Райзберга Б. А. «активність ділова» визначається як властивість, риса людини економічної і реальне виявлення цієї властивості в діловитості, мобільності, підприємливості, ініціативі [14].

Схожа точка зору у Голтвенко В. О., який досліджує ділову активність як функцію від внеску працівника в діяльність підприємства [5, с.3].

Існують також декілька версій, що пов'язують одне з одним визначення терміну ділової активності з точки зору індивідуума та підприємства, оскільки вважають, що «людина - ресурс підприємства» [3, с. 16].

Мясникова О. В. вважає, що ділова активність може бути представлена як сукупність зусиль працівників підприємства, спрямованих (під впливом певного рівня мотивації) на збільшення оборотності оборотних активів, яка формується під впливом внутрішніх і зовнішніх факторів виробництва [12, с. 9].

Систематизація наукових поглядів і вивчення реальної практики господарювання дали змогу Леоненко Є. А. виділити дві сутнісні характеристики ділової активності підприємства:

- ділова активність як процес формування і ефективного використання економічного потенціалу підприємства –макрорівень;
- ділова активність як сукупність дій підприємства, спрямованих на досягнення його цілей за допомогою ув'язки ринкових потреб з внутрішніми можливостями (ресурсами) підприємства-макрорівень [8, с. 8].

На рівні підприємства, тобто мікрорівні, вчені-економісти ділову активність розглядають як результативність роботи підприємства, тобто як результат, що приносить величина авансованих в підприємство ресурсів та їх споживання в процесі виробництва, виконання робіт, надання послуг. З цієї точки зору ділова активність відображає ефективність використання усіх наявних ресурсів і в той же час характеризує якість управління підприємством, і можливості потенційного його розвитку.

Через те, що ділова активність виникла з розвитком ринкової економіки, доцільно також розглядати це поняття з позиції макрорівня. Так чином, вона передбачає оцінку ринкової ситуації, яка характеризується обсягом виробництва, інвестицій, кількістю і

розміром угод, станом портфелю замовлень, динамікою зайнятості, цін, завантаження виробничих потужностей [7, с. 321].

Наведемо деякі наукові версії вчених щодо визначення поняття «ділова активність», які можна застосовувати, на нашу думку, лише з позиції мікрорівня або лише з позиції макрорівня в таблиці 1.

Таблиця 1

Визначення сутності поняття «Ділова активність» з позицій макрорівня та мікрорівня

Мікрорівень	Макрорівень
Турило А.М., Вчєрашня І. С. вважають, що ділова активність підприємства – це економічна категорія, яка характеризує економічну діяльність підприємства з позицій внутрішніх його змін і виявляється через зміну її інтенсивності у часі [17, с. 83].	Гарасюк О. А. вважає, що ділова активність підприємства оцінюється сукупністю кількісних і якісних параметрів, серед яких зростання економічного потенціалу підприємств, обсяги поставок на експорт, імідж підприємства [4, с. 63].
Хелфєрт Є. показує, що ділова активність характеризує наскільки ефективно менеджери використовують активи, довірені їм власниками [19].	Бєляєвський І. К. розглядає ділову активність, як ринкове явище, що характеризується кількістю і розміром угод, їх динамікою, станом і наповненістю портфєля замовлень [2, с. 149].
Марченко О. І. визначає ділову активність як складну, інтегровану характеристику бізнес-середовища підприємства, яка визначає його стан на ринку, забезпеченість та ефективність використання усіх видів ресурсів та результати господарювання [9, с. 138].	Мойсєєва Н. К., Конишева М. В. впевнені, що ділова активність – сукупність дій, що сприяють економічному зростанню виробничо-збутової системи на основі узгодженого розвитку її складових у гармонії із зовнішнім середовищем [11, с. 22].
На думку Шєремета О. О. та Мец В. О., ділова активність означає зусилля, які підприємство докладає для виходу на ринок продукції, праці, капіталу, а при аналізі фінансово-господарської діяльності цей термін застосовується для характеристики поточної виробничої і комерційної діяльності [10, с. 203].	Раїцький К. А. доводить, що ділова активність дозволяє оцінити конкурентоспроможність підприємства, його потенціал і можливості ділової співпраці і виявити, наскільки ефективно забезпечується реалізація економічних інтересів усіх учасників господарської діяльності (працівників, керівництва, партнерів, кредиторів) [13, с. 664].
Банк В. Р., Банк С. В., Тараскіна А. В. стверджують, що ділова активність підприємства найчастіше розглядається як результативність роботи підприємства щодо величини авансованих ресурсів або величини їх споживання в процесі виробництва [1].	В економічній енциклопедії йдеться, що ділова активність – реальні, ініціативні, ефективні дії, спрямовані на одержання позитивних результатів підприємницької діяльності, внаслідок якої реалізуються задані програми і заплановані заходи [14].

Багато авторів намагаються сформулювати єдиний системний підхід до визначення терміну «ділова активність», тобто знайти взаємозв'язок позиції макрорівня та мікрорівня. Деякі з них прийшли до таких висновків:

Заїкіна О. О. розглядає ділову активність, як важливу ринково орієнтовану категорію. У широкому розумінні означає весь спектр зусиль, спрямованих на просування підприємства на ринках продукції, праці, капіталу. У вузькому – означає його виробничу та комерційну діяльність, успішність вкладених зусиль, ресурсів, ефективність менеджменту [6, с. 146].

Бурий С. А. виділяє "ділова активність підприємств" як самостійну, об'єктивно існуючу, економічну категорію, яка виступає однією з активних дієвих сил розвитку економіки в цілому, яка відображає ступінь життєздатності окремої організації і залежить від створення та функціонування механізму ефективного управління діяльності підприємством на всіх його рівнях[3, с. 16]. Крім того, зазначає вчений, ділова активність підприємства є тим важелем, який підтримує рівновагу системи - підприємство, тобто характеризує його стійкість під впливом зовнішнього і внутрішнього середовища, не допускає загрозливих відхилень в його розвитку [3, с. 18].

Соловйова-Саравді Ю. В. доводить, що ділова активність – це мотивований на макро- і мікрорівнях процес управління ефективністю господарської діяльності суб'єктів економічних відносин, направлений на забезпечення її розвитку, збільшення трудової зайнятості і ефективне використання всіх видів ресурсів в цілях досягнення ринкової конкурентоспроможності і формування сучасного інноваційно-інвестиційного потенціалу суб'єктів ринкових відносин і національної економіки в цілому [15, с. 13].

Провівши аналіз підходів вчених-економістів до визначення поняття «ділова активність підприємства», можна досягти розуміння, що версії дуже різноманітні і, незважаючи на високу значимість, однозначного розуміння економічної природи цього терміну у сучасній літературі так і не знайшлося. Кожний автор намагається ввести свої корективи і показати найбільш важливі, на його думку, тонкощі, особливості, що є на фоні інших більш значущими. Отже така ситуація доводить, що необхідно і надалі удосконалювати існуючі поняття ділової активності та намагатися знайти єдиний

комплексний підхід до його визначення, який виражається через систему взаємопов'язаних економічних категорій.

Спочатку необхідно дослідити термін „ділова активність”, акцентуючи увагу на сутності двох окремих понять – „діло” та „активність”. Термін „діло” з економічної точки зору можна розглядати як процес, пов'язаний із виробництвом і реалізацією продукції, наданням послуг, здійсненням робіт. Звідси термін «діяльність» можна охарактеризувати, як основа існування будь-якого суб'єкта господарювання [18, с. 80]. А от поняття „активність” в економічних словниках та енциклопедіях трактується як невід'ємна частина діяльності, посилена діяльність, діяльний стан [14]. Вона не може існувати поза діяльністю і є формою її прояву.

Також Турило А. М. розглядає ділову активність, порівнюючи її з такими термінами, як «ринкова активність» та «економічна активність». Він разом з Вчєрашньою І. С. та Зінченко О. А. констатують, що це зовсім відмінні поняття. Головна їх відмінність полягає в середовищі, яке вони досліджують:

- 1) зовнішнє середовище – ринкова активність;
- 2) внутрішнє середовище – ділова активність;
- 3) внутрішньо-зовнішнє – економічна активність.

Багато вчених, однак, ототожнюють ці поняття, не зважаючи на відмінність між ними, закладену в самій назві, приводячи перелік показників для їх оцінки ідентичними, наприклад місце підприємства на ринку, обсяг реалізованої продукції на експорт та інші. В цьому контексті, ми погоджуємося с думкою Турило А. М., Зінченко О. А., Вчєрашньої І. С. про те, що поняття «ділова активність підприємства» пов'язане з внутрішніми аспектами його діяльності і змішування понять «ділова активність підприємства» і «ринкова активність підприємства» суттєво ускладнює об'єктивність економічної оцінки підприємств, не дозволяє робити чіткі акценти з досліджуваних категорій, не дозволяє робити правильні управлінські рішення у сфері ділової активності підприємства і ринкової активності підприємства [17, с. 82].

За думкою автора, ділова активність підприємства характеризує економічну діяльність конкретного підприємства, оцінюється в його межах і проявляється в межах підприємства через зміну інтенсивності такого виду діяльності за конкретний проміжок

часу [17, с. 83].

Ринкова активність підприємства, вважає вчений, характеризує діяльність підприємства у зовнішньому ринковому середовищі, має певний рівень інтенсивності і обмежена конкретним ринком і часовим терміном [17, с. 83].

Поняття «економічна активність» об'єднує ділову та ринкову активність, які мають різні середовища пізнання.

Це дослідження є найбільш наближеним до повної характеристики поняття «ділова активність». Але, на мою думку, потребує деяких корегувань. Так, відмінність між поняттями «ділова активність», «ринкова активність», «економічна активність» проявляється не тільки в середовищі, яким вона оцінюється, але і рівнем, на якому знаходяться ці категорії. Тобто, в такому випадку економічна активність розкриває свою сутність на рівні країни чи регіону, ринкова активність – на певному ринку, де функціонує суб'єкт господарювання, а ділова активність – на рівні підприємства.

Тому є помилковим визначати поняття «ділова активність» на макрорівні, чи на рівні індивідууму (трудова активність), бо він існує лише на рівні підприємства і може бути оцінений лише у внутрішньому середовищі.

Проведений огляд надав можливість сформулювати значення терміну найбільш повно, на мою думку. Тобто, ділова активність – це комплексна різностороння, багатоаспектна (охоплює управлінський, фінансовий, виробничий, інноваційний, інвестиційний, маркетинговий та інші аспекти) характеристика підприємства, яка визначає позицію суб'єкта господарювання та його місце на ринку. Тобто, проаналізувавши ділову активність будь-якого підприємства, можна дійти до висновку, наскільки ефективно воно функціонує та розвивається.

Запропонований авторський підхід до визначення сутності ділової активності надає змогу зрозуміти, що термін включає певні ознаки, які розкривають його з точки зору комплексності. Перелік таких ознак запропонований на рисунку 1.

Ділова активність підприємства може бути забезпечена завдяки єдності таких ознак діяльності, як: результативність та ефективність певних видів діяльності підприємства, прийнятих рішень; забезпечення економічного зростання вартості підприємства з

мінімальними втратами та ризиком; розвиток підприємства на основі ефективного використання ресурсного потенціалу; гармонізація інтересів різних груп учасників економічних відносин.

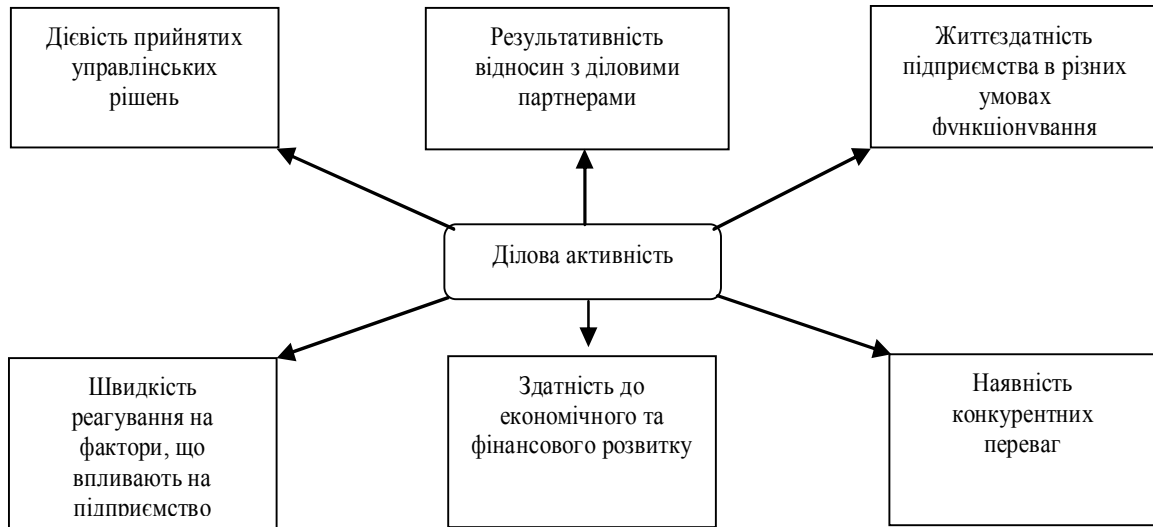

Рис. 1. Ознаки ділової активності

Висновки і перспективи подальших досліджень. З проаналізованого вище можна зробити висновок, що ділова активність суб'єкта господарювання виступає комплексним показником розвиненості можливостей підприємства. Вона є наслідком ефективних дій з боку управлінського персоналу, є проявом прозорості діяльності, відкритості бізнес-процесів, свідченням дієвості. Цей термін вдало використовується: при проведенні оцінки різноманітних подій; для опису фінансового стану підприємства; при визначенні тривалості операційного, виробничого та фінансових циклів; при здійсненні різних видів діяльності; як характеристика кваліфікованості найманого персоналу; для оцінки дій управлінського апарату; при стратегічному і тактичному плануванні; як показник ролі підприємства на ринку; при формуванні іміджу підприємства та його інвестиційної привабливості; для визначення конкурентоспроможності тощо.

Для підтримання стабільного становища господарської діяльності та подальшого забезпечення економічного росту необхідно аналізувати і підтримувати ділову активність підприємства на

відповідному рівні. Вона охоплює всі необхідні аспекти стійкої роботи підприємства та забезпечує успіху в умовах ринкового середовища, мінімізує ризик при нестабільності економіки та підвищеній конкуренції.

Література

1. Банк В. Р. Фінансовий аналіз / В. Р. Банк, С. В. Банк, А. В. Тараскіна – М. : ТК Велбі, Проспект, 2006. – 344 с.
2. Беляєвський І. К. Статистика ринку товарів і послуг / І. К. Беляєвський. – К. : Фінанси, 2003. – 456 с.
3. Бурий С. А., Мукомела-Михалець В. О. Управління діловою активністю машинобудівних підприємств: монографія / С. А. Бурий, В. О. Мукомела- Михалець. - Хмельницький: ХНУ, 2014. -183 с.
4. Гарасюк О. А. Проблеми щодо сутності поняття «ділова активність підприємства» /О. А. Гарасюк // Вісник КТУ. – 2010. – № 22. – С. 63.
5. Голтвенко В. О. Синтез системи управління діловою активністю персоналу підприємства: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.06.01 / В. О. Голтвенко. - Донецьк, 2005. -20 с.
6. Заїкіна О. О. Роль показників ділової активності в оцінці управління підприємством /О. О. Заїкіна // Харчова пром-ть. – 2008. – № 7. – С. 144-148.
7. Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання: Монографія / Л.А. Лахтіонова. – К.: КНЕУ, 2001. – 387 с.
8. Леоненко Е.А. Управление деловой активностью промышленного предприятия: автореф. на соискание уч. степени канд. экон. наук: спец. 08.00.05/Е.А. Леоненко – Саранск, 2006. – 20 с.
9. Марченко О. І. Фінансові аспекти ділової активності / О. І. Марченко // Фінанси України. – 2007. – № 5. – С. 136 – 143.
10. Мец В. О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: навч. посіб. / В. О. Мец. – К. : Вища шк., 2003. – 278 с.
11. Моисеева Н. К. Маркетинговая активность как фактор конкурентоспособности фирмы / Н. К. Моисеева, М. В. Коньшева //

Маркетинг. – 1999. – № 6. – С. 22.

12. Мясникова О. В. Статистическое изучение деловой активности предприятий (на примере розничной торговли и транспорта) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.12 / О. В. Мясникова. – СПб, 2007. – 23 с.

13. Раицкий К. А. Экономика предприятия : учебник для вузов / К. А. Раицкий. – М.: «Маркетинг», 1999. – 700 с.

14. Райзберг Б.А., Лозовский Л.Ш., Стародубцева Е.Б. Современный экономический словарь. – 6-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2011. – С.495

15. Соловьева-Саранди Ю. В. Налоговое регулирование деловой активности в реформируемой экономике: дис... канд. экон. наук : 08.00.10 / Ю. В. Соловьева-Саранди. – М., 2004. –145 с.

16. Турецкая Г. В. Деловая активность женщин и семья / Г. В. Турецкая // Социологические исследования : ежемес. науч. и общественно-полит. журн. РАН. – 2001. – № 2. – С. 67-73.

17. Турило А. М. Визначення критерію розмежування категорій "ділова активність підприємства" і "ринкова активність підприємства" / А. М. Турило, О. А. Зінченко, І. С. Вчєрашня // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2011. – № 1. – С. 82-85.

18. Турило А. М. Теоретико-методичні підходи до визначення поняття "економічна активність підприємства" / А. М. Турило, І. С. Вчєрашня // Фінанси України. – 2011. – № 10. – С. 79-84.

19. Хелферт Э. Техника финансового анализа / пер. с англ. под ред. Л. П. Белых. – 10-е изд. – СПб.: Питер, 2003. – 640 с.

1. Bank V. R. Finansovyy analiz / V. R. Bank, S. V. Bank, A. V. Taraskyna – М. : ТК Velbi, Prospekt, 2006. – 344 s.

2. Belyayevs'kyu I. K. Statystyka rynku tovariv i posluh / I. K. Belyayevs'kyu. – К. : Finansy, 2003. – 456 s.

3. Buryu S. A., Mukomela-Mykhalets' V. O. Upravlinnya dilovoyu aktyvnistyuu mashynobudivnykh pidpryyemstv: monohrafiya / S. A. Buryu, V. O. Mukomela- Mykhalets'. - Khmel'nyts'kyu: KhNU, 2014. -183 s.

4. Harasyuk O. A. Problemy shchodo sutnosti ponyattya «dilova aktyvnist' pidpryyemstva» /O. A. Harasyuk // Visnyk KTU. – 2010. – # 22. –

S. 63.

5. Holtvenko V. O. Syntez systemy upravlinnya dilovoyu aktyvnisty u personalu pidpryyemstva: avtoref. dys. kand. ekon. nauk: 08.06.01 / V. O. Holtvenko. - Donetsk, 2005. -20 s.

6. Zaikina O. O. Rol' pokaznykiv dilovoyi aktyvnosti v otsintsi upravlinnya pidpryyemstvom /O. O. Zaikina // Kharchova prom-t'. – 2008. – # 7. – S. 144-148.

7. Lakhtionova L.A. Finansovyy analiz sub'yektiv hospodaryuvannya: Monohrafiya / L.A. Lakhtionova. – K.: KNEU, 2001. – 387 s.

8. Leonenko E.A. Upravlenye delovoy aktyvnost'yu promyshlennoho predpryyatyya: avtoref. na soyskanye uch. stepeny kand. ekon. nauk: spets. 08.00.05/E.A. Leonenko – Saransk, 2006. – 20 s.

9. Marchenko O. I. Finansovi aspekty dilovoyi aktyvnosti / O. I. Marchenko // Finansy Ukrayiny. – 2007. – # 5. – S. 136 – 143.

10. Mets V. O. Ekonomichnyy analiz finansovykh rezul'tativ ta finansovoho stanu pidpryyemstva: navch. posib. / V. O. Mets. – K. : Vyshcha shk., 2003. – 278 s.

11. Moyseeva N. K. Marketynhovaya aktyvnost' kak faktor konkurentosposobnosti fyrmы / N. K. Moyseeva, M. V. Kopysheva // Marketynh. – 1999. – # 6. – S. 22.

12. Myasnykova O. V. Statysticheskoe yzucheniye delovoy aktyvnosti predpryyatyy (na prymerе roznychnoy torhovly y transporta) : avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ekon. nauk : spets. 08.00.12 / O. V. Myasnykova. – SPb, 2007. – 23 s.

13. Raytskiyy K. A. Экономыка predpryyatyya : uchebnyk dlya vuzov / K. A. Raytskiyy. – M.: «Marketynh», 1999. – 700 s.

14. Rayzberh B.A., Lozovskyy L.Sh., Starodubtseva E.B. Sovremennyy ekonomycheskiy slovar'. – 6-e yzd., pererab. y dop. – M.: YNFRA-M, 2011. – S.495

15. Solov'eva-Sarandy Yu. V. Nalohovoe rehulyrovaniye de-lovoy aktyvnosti v reformyruemoy ekonomyke: dys... kand. ekoy, nauk : 08.00.10 / Yu. V. Solov'eva-Sarandy. – M., 2004. –145 s.

16. Turetskaya H. V. Delovaya aktyvnost' zhenshchyn y sem'ya / H. V. Turetskaya // Sotsyolohycheskiye yssledovaniya : ezhemes. yauch. y obshchestvenno-polyt. zhury. RAN. – 2001. – # 2. – S. 67-73.

17. Turylo A. M. Vyznachennya kryteriyu rozmezhuvannya

katehoriy "dilova aktyvnist' pidpryyemstva" i "rynkova aktyvnist' pidpryyemstva" / A. M. Turylo, O. A. Zinchenko, I. S. Vcherashnya // Marketynh i menedzhment innovatsiy. – 2011. – # 1. – S. 82-85.

18. Turylo A. M. Teoretyko-metodychni pidkhody do vyznachennya ponyattya "ekonomichna aktyvnist' pidpryyemstva" / A. M. Turylo, I. S. Vcherashnya // Finansy Ukrayiny. – 2011. – # 10. – S. 79-84.

19. Khelfert Э. Tekhnyka fynansovoho analyza / per. s anhl. pod red. L. P. Vel'ikh. – 10-e yzd. – SPb.: Pyter, 2003. – 640 s.

Рецензент: Янковий О.Г., д.е.н., професор, зав. кафедри економіки підприємства та організації підприємницької діяльності Одеського національного економічного університету

20.03.2017

УДК 377.3:331

Гемма Марина

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ПЕРСОНАЛУ НА ВИРОБНИЦТВІ

Розглянуто основні проблеми в Україні, що нині ускладнюють організацію підприємствами професійного навчання персоналу на виробництві. Для вирішення вищезазначених проблем і виконання поставлених завдань автором обгрунтовано основні напрями вдосконалення організаційно-економічного механізму професійного навчання персоналу на виробництві (нормативно-правові, фінансово-економічні, організаційні, навчально-методичні).

Ключові слова: професійне навчання персоналу на виробництві; організаційно-економічний механізм, якість навчання.